

Tarinassa kiertelee mielenkiintoinen juoni **Katsaus liikeverbien merkitystyypeihin**

Jari SIVONEN

1. Johdanto

Kielen liikeverbit ovat tyypillisesti hyvin polyseemisiä ja osoittavat momentityyppisiä prosesseja. Tässä katsauksessa tarkastelen suomen kielen liikeverbejä, joille – kuten tietenkin myös muiden kielten liikeverbeille – on ominaista se, että saman verbin avulla voidaan luontevasti ilmaista konkreettista siirtymistä (1a, 2a ja 3a), muutosta tai jotakin muuta toimintaa kuin liikettä (1b, 2b ja 3b) ja vieläpä jonkin olion äärihahmon muotoa tai sijaintia (1c, 2c ja 3c).¹

- (1a) *Liisa menee saunaan.*
- (1b) *Maito menee tänään vanhaksi.*
- (1c) *Minne tämä tie menee?*
- (2a) *Susi kiertelee pihapiirissä.*
- (2b) *Soini on kierrellyt aihetta vetoamalla vakaumuksensa yksityisyyteen.*
- (2c) *Kivikkoinen polku kiertelee metsikössä kohti heinäisen aukion laitaa.*
- (3a) *Muuttoauto kaartaa pihaan klo 11.*
- (3b) *Tällöin heille tuotiin lappu, jossa käskettiin kaartaa aameneen.*
- (3c) *Polku kaartaa pian tallipihaan.*

Tässä katsauksessa tarkastelen niitä merkitystyypejä, eräänlaisia ”liikkeen päälajeja”, joita liikeverbien avulla ilmaistaan. Näkökulmani on kognitiivisen semantiikan tapa ryhmitellä liikeverbejä, ja tarkasteluni pohjautuu etupäässä aikaisempaan monografiaan (Sivonen 2005). Käsittelyni lähtökohdina ovat esimerkin (4) kaltaiset lauseet, jotka eivät tunnu luontevasti sopivan mihinkään kognitiivisessa verbikuvauksessa tavallisesti esitettyyn luok-

¹ Esimerkit ovat poimintoja internetistä ja edustavat siten autenttista kielenkäyttöä joskin hyvin monenlaisia rekistereitä.

kaan: ne kyllä kuvaavat jonkin olion muotoa tavanomaisen subjektiiviseksi tai fiktiiviseksi kutsutun liikkeen tapaan (1c, 2c ja 3c), mutta poikkeavat näistä siinä, että kuvattava olio ei sijaitse aistein suoraan havaittavassa reaali-todellisuudessa vaan jossakin abstraktisessa tai kuvitteellisessa maailmassa. Esimerkissä (4) kaunokirjallisen teoksen kerronnan rakennetta kuvataan liikettä epäsuoraa reittiä pitkin ilmaisevien *kierrellä* ja *kaartaa* -verbien avulla ja näin teoksen tapahtumien kulusta luodaan tietynlainen, monipolvinen ja rönsyilevä käsitys (vrt. esim. *Kirjassa on kummallinen kalakulttia käsittelevä juoni*).

(4) *Kirjan juoni kiertelee ja kaartaa kummallisen kalakultin ympärillä.*

Luonnostelen tässä katsauksessa liikeverbien semanttista ryhmittelyä, tietynlaista nelikenttää, jossa liikeverbien käyttö jakautuu kahtia konkreettis- ja abstraktismerkityksisiin, ja nämä kaksi ryhmää jakautuvat vielä kahtia dynaamisiin toiminnan kuvauksiin ja staattisiin sijainnin ilmauksiin. Tällaisen ryhmittelyn etuna on se, että liikeverbien erilaiset käytöt sijoittuvat aiempaa luokittelua kitkattomammin omiin lokeroihinsa. Aloitan käsittelyni kuitenkin tarkastelemalla ensin kognitiivisessa semantiikassa liikeverbeistä useimmiten käytettyä semanttista kolmijakoa objektiiviseen (1a, 2a ja 3a), abstraktiseen (1b, 2b ja 3b) ja subjektiiviseen (1c, 2c ja 3c) liikkeeseen.²

2. Kognitiivinen liikeverbiluokitus: objektiivinen, abstraktinen ja subjektiivinen liike

Liikeverbin prototyyppisenä hahmona voi pitää prosessia, jossa muuttuja siirtyy suhteessa kiintopisteeseen. Tällaisessa lauseessa kuvataan siis jonkin olion konkreettista paikanmuutosliikettä kolmiulotteisessa todellisuudessa (1a, 2a ja 3a). Kognitiivisessa semantiikassa tällaista liikettä kutsutaan objektiiviseksi, ja siinä verbin osoittaman predikaation (merkitysrakenteen) kehys sijoittuu liikeverbin perusalueelle spatiaaliseen tilaan. Kognitiivisen näkemys mukaan merkitykset kuvataan siis suhteessa kehyksiin, jotka koostuvat monenlaisesta kulttuurillisesta ja ensyklopedisesta tiedosta (Leino 1993: 78). Silloin kun liikeverbin kehyksenä on spatiaalinen tila, kehys tuo ilmauksen merkitykseen mukaan erilaista maailmantietoa, joka koskee liikkumista kielenulkoisessa todellisuudessa: tietoa painovoimasta, liikettä vastustavasta kitkasta, liikkumiseen tarvittavasta energiasta, liikkumisen kontrolloinnista, liikkeen jakautumisesta inherentisti liikeradan eri osiin (lähtökohta, välivaihe

² Siinä missä Langacker (esim. 1987) puhuu *objektiivisestä* ja *subjektiivisestä* liikkeestä, käyttää Talmy (esim. 2000) termejä *faktiivinen* ja *fiktiivinen liike*. Tässä katsauksessa sovellan rinnatusten kumpaakin terminologiaa.

ja päätepiste) jne. Nämä tekijät ovat implisiittisesti mukana myös esimerkkien (1a, 2a ja 3a) tulkinnassa.

Abstraktisessa liikkeessä liikeverbin avulla ilmaistaan tyypillisesti subjektin tarkoitteen olotilan muutosta tai jotakin muuta toimintaa kuin liikettä. Vaikka lauseessa siis esiintyy perusmerkitykseltään liikettä ilmaiseva verbi ja tämän perusteella lauseen kirjaimellinen tulkinta esittäisi subjektin tarkoitteen liikkuvana, yleistiedon perusteella tiedetään, että lause ei kuvaa todellista liikettä. Yksi ero objektiivisen ja abstraktisen (myös subjektiivisen) liikkeen välillä on se, että siinä missä puhuja voi aistein nähdä kielenulkoisessa todellisuudessa objektiivisen liikkeen tarkoitetilanteen ja siis itse liikkuvan olion, abstraktinen ja etenkin subjektiivinen liike voidaan vain järkeillä. (Talmy 2000: 101–102.) Niinpä esimerkissä (1b) maidon muuttuessa juomakelvottomaksi mikään ei vaihda sijaintiaan, esimerkissä (2b) poliitikko ei liiku paikaltaan vaikka kierteleekin ja esimerkissä (3b) saarnaajan puheen toivotaan loppuvan, vaikka itse puhuja pysyy paikallaan.

Samalla tavoin tiedämme maailmantiedon perusteella, että esimerkkien (1c), (2c) ja (3c) kuvaamissa asiointiloissa mainitut väylät eivät tietenkään liiku mihinkään vaikka näissä virkkeissä niiden sanotaan liikkuvan. Kognitiivisessa kieliopissa tämäntyyppistä liikeverbien käyttöä kutsutaan subjektiiviseksi (virtuaaliseksi, fiktiiviseksi) liikkeeksi, koska varsinaista liikkujaa ei tilanteessa ole. Mikä sitten selittää sen, että näinkin staattiseen asiointilaan (esim. lauseessa *Tie menee Turkuun*) viitataan dynaamisella liikeverbillä? Kognitiivisen näkemyksen mukaan subjektiivisessa liikkeessä käsitteistäjä (puhuja) Leinon (1993: 145) sanoin ”seuraa pitkänomaisen muuttujan hahmoa sen toisesta päästä toiseen ja konstruoi esittämänsä asiointilan tällä tavoin liikeprosessiksi” (ks. myös Langacker 1987: 170–173, yksityiskohtainen analyysi on 1990: 157–160.). Kyse on siten mentaalien tarkastelupisteiden peräkkäisestä läpikäymisestä ja näiden keskinäisestä suhteesta rakentuvan kuvitteellisen reitin muodosta. Esimerkiksi lauseessa 3c (*Polku kaartaa pian tallipihaan*) puhuja tarkastelee mielessään vaiheittain polkua ja ottaa aluksi sen päästä yhden mentaalien tarkastelupisteen. Käsitteistyksen aikana mentaalit tarkastelupisteet seuraavat toinen toisiaan polun toiseen päähän asti.³ Koska tällaisessa prosessissa eri tarkastelupisteiden muodostama men-

³ Subjektiivisen liikkeen konseptuaalista perustaa on selitetty muun muassa ”ajatellun ajan” ja ”prosessointiajan” käsitteiden avulla (esim. Langacker 1990: 157–163, Leino 1993: 187–192). Tässä yhteydessä en puutu eri liiketyypin ilmausten mentaalien prosessointitapaan lähemmin. Psykologivertaisesta evidenssiä fiktiivisen liikkeen prosessointitavalle on esittänyt mm. Matlock 2004.

taali ”reitti” on epäsuora fyysisen polun muodon mukaisesti, puhuja voi käyttää polun äärihahmon kuvaamiseen *kaartaa*-verbiä, joka objektiivisessa liikkeessä spesifioi muuttujan faktiivisesti kulkeman reitin juuri samanmuotoiseksi, samalla lailla epäsuoraksi. Mentaaleista tarkastelupisteistä muodostuvan reitin muoto vastaa siis esimerkiksi konkreettisesti pihaan *kaartaen* siirtävän muuttoauton (3a) reittiä, ja tämä motivoi liikeverbin käytön myös esimerkin 3c kaltaisissa tapauksissa. Jos siis lauseen (3a) kuvaama muuttoauton reitti piirrettäisiin paperille, näyttäisi se samanmuotoiselta kuin esimerkissä (3c) kuvatun polun muoto, kun molempia tarkasteltaisiin lintuperspektiivistä kaksikulotteisessa tilassa.

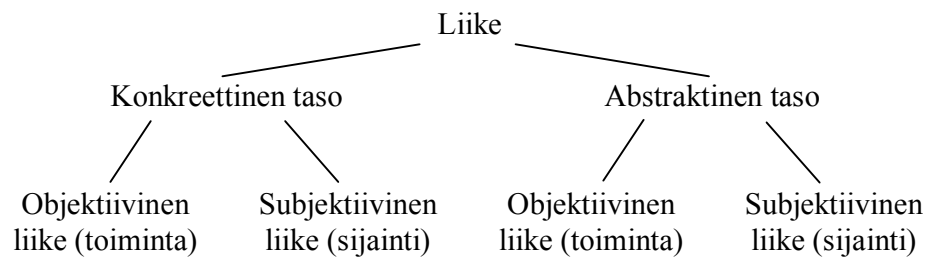
Tiivistäen voi sanoa, että predikaation kehysten vaihtuessa myös verbin ilmaiseman prosessin laatu vaihtuu olennaisesti, esimerkiksi konkreettisen liikkeen ilmaisemisesta toiminnan tai sijaitsemisen ilmaisemiseen. Kuten katsokseni alussa esittämistäni lauseista 1–3 voi huomata, kaikissa tällaisissa esimerkeissä asiointilassa kuvatun subjektitarkoitteen voi aistein havaita riippumatta siitä, millaisesta liikkeestä on kyse. Sen sijaan esimerkissä 4 (*Kirjan juoni kiertelee ja kaartaa kummallisen kalakultin ympärillä*) subjektin tarkoite, juoni, sijaitsee ainoastaan fiktiivisessä todellisuudessa. Kognitiivisessa semantiikassa usein sovellettu liikkeen ilmausten jako kolmeen päätyyppiin (objektiiviseen, abstraktiseen ja subjektiiviseen) näyttäytyykin riittämättömänä, kun sitä tarkastelee siltä kannalta, voiko ilmauksessa mainitun subjektin tarkoitteen suoraan havaita reaalityodellisuudessa. Objektiivisen (esim. *Muuttoauto kaartaa pihaan*), abstraktisen (*Pappi kaartaa aameneen*) ja subjektiivisen (*Polku kaartaa pihaan*) liikkeen tapauksissa näin on, mutta lauseen *Tarinassa kiertelee mielenkiintoinen juoni* kaltaisissa tapauksissa ei. Abstraktiselle alueelle sijoittuvassa subjektiivisessä liikkeessä muuttujan (*juoni*) tarkoite itsessään ei ole aistein havaittava olio, vaan sen voidaan ainoastaan kuvitella sijaitsevan kiintopisteessä. Lisäksi muuttujan kuvitteellisella tarkoitteella on liikeverbistä aiheutuva erityinen muoto. Toisin sanoen muuttujan tarkoitteen äärihahmon muoto kuvataan dynaamisen liikkeen ilmauksen avulla, mutta koko viitattu asiointi sijaitsee abstraktisella alueella. Seuraavassa hahmottelen liikeverbien luokitusta sen pohjalta, millaisesta liikkeestä on kyse, mutta myös siitä näkökulmasta, sijaitseeko liikeverbin avulla kuvatun asiointi konkreettisesti todellisuudessa vai ei.

3. Kohti kaksitasoista liikeverbiluokitusta?

Talmy (2000: 101–102) jakaa liikeverbien käytön kahteen pääryhmään, faktiivisen ja fiktiivisen liikkeen ilmauksiin. Näistä edellinen tyyppi viittaa

olion konkreettiseen liikkumiseen kolmiulotteisessa todellisuudessa, ja jälkimmäisessä liikkeen ilmauksen avulla ei viitata todelliseen liikkumiseen vaan kuvataan esimerkiksi jonkin olion ulkomuotoa tai sijaintia. Tämäkään jako ei kuitenkaan erottele lauseiden *Polku kaartaa pihaan* ja *Tarinassa kiertelee mielenkiintoinen juoni* kaltaista käyttöä toisistaan. Koska kummassakaan ei kuvata todellista siirtymistä, tapaukset kuuluisivat fiktiivisen liikkeen pääluokkaan huolimatta siitä, että edellisen kuvaama asiointila on nähtävissä kielenulkoisessa todellisuudessa mutta jälkimmäisessä tapauksessa muuttujan ”tarkoite” voidaan ainoastaan kuvitella.

Niinpä voisikin ajatella, että myös toisenlainen lähestymistapa ja luokittelumalli ovat mahdollisia. Talmyn esittämän faktiivinen–fiktiivinen liike -dikotomian ajattelua lainaten liikeverbin osoittamat prosessit voi jakaa kahteen pääryhmään, konkreettisen ja abstraktisen tason liikkeen ilmauksiin. Molemmat pääryhmät taas jakaantuvat vielä objektiivisen liikkeen ”toimintaa” ja subjektiivisen liikkeen ”sijaintia” kuvaaviin ilmauksiin kuvion 1 osoittamalla tavalla.

Kuvio 1. Liikeverbien kuvaamien prosessien jako neljään päätyyppiin.

Näin saatavan nelikentän konkreettisessa tasossa liikkeen ilmauksen tarkoite, siis esimerkiksi konkreettisesti liikkuva olio (5a) tai liikkuvaksi käsitteistettävä olio (5b) voidaan nähdä suoraan kielenulkoisessa todellisuudessa. Esimerkissä (5a) urheilijoiden liike on siis silmin nähtävissä, mutta myös esimerkissä (5b) luontopolku on nähtävissä, vaikkakin sen liikkuminen on fiktiivistä. Sen sijaan abstraktisessa tasossa liike tulee päätellä. Vaikka esimerkiksi (5c) kuvaamassa tilanteessa lauseen subjektin (*George W. Bush*) tarkoite luonnollisesti on silmin nähtävissä, ilmeistä on, ettei tämän *kiertely* näy vastaavalla tavalla kuin esimerkeissä (5a) tai (5b). Toisin sanoen presidenttiedokkaan *kiertely* eli se, että tämä ei vastaa hänelle esitettyihin kysymyksiin tai on muutoin vältellyt puhumasta kyseisestä aiheesta, ei ole millään lailla suoraan havaittavissa tilanteessa, vaan sen voi päätellä esimerkiksi ehdok-

kaan puheenvuorojen sisällön perusteella. Esimerkissä (5d) puolestaan jo muuttujan (*kerronta*) tarkoite on abstraktinen ja sijaitsee välittömän havainnoinnin ulottumattomissa.

- (5a) *Se on aika karseaa katsottavaa kun pakit kiertelee maalin takana hyökkääjien perässä ja maalin edessä ei ketään...*
- (5b) *Luontopolun reitti kiertelee vaihtelevassa maastossa, missä karut kallioalueet ja rehevät rinnealueet vuorottelevat.*
- (5c) *Ehdokkaana oleva George W. Bush on kierrellyt kysymystä jo pidemmän aikaa, mutta Schwarzenegger vastaa haastattelussa huumekysymykseen avoimesti.*
- (5d) *Kerronta kiertelee taistelussa, kotirintamalla valokuvan ympärille järjestetyssä varainkeruukiertueessa ja nykyajassa veteraanien traumaattisessa arjessa.*

On mielenkiintoista, että abstraktisen tason subjektiiviseen liikkeeseen tuntuu yhdistyvän mielikuva muuttujan tarkoitteen pitkänomaisesta muodosta, vaikka tämä ei olekaan konkreettisesti silmin havaittavissa. Tyypillistä on, että ilmaustyyppillä viitataan jonkin kaunokirjallisen teoksen juoneen, kerrontaan tai vastaavaan olioon, joka voidaan hahmottaa enemmän tai vähemmän pitkänomaiseksi. Tulkinta narratiivisten tekstien sisällön hahmottumisesta toisiaan ajassa seuraavien jaksojen ”jonona” näkyy esimerkiksi siinä, että niissä kuvattua johtavaa ajatusta tai läpikäyvää piirrettä kuvataan tyyppillisesti *punainen lanka* -metaforalla (KS s.v. *punainen, lanka, juoni*), jonka kirjaimellinen merkitys viittaa kielenulkoisessa todellisuudessa pitkänomaiseen olioon. Niinpä esimerkki (6a) on luonteva, esimerkki (6b) saattaa tuntua oudolta ja esimerkki (6c) *ydin*-subjekteineen lienee jo kielenvastainen.

- (6a) *Tämän kirjan juoni kiertelee kotimaan ja rakkauden välillä.*
- (6b) *?Tämän kirjan tarina kiertelee kotimaan ja rakkauden välillä.*
- (6c) **Tämän kirjan ydin kiertelee kotimaan ja rakkauden välillä.*

Yksi ja sama polyseeminen liikeverbi voi ilmaista kaikkiin neljään tyyppiin sijoittuvaa liikettä. Niinpä nelikenttää hyödyntäen esimerkiksi *kierrellä*, *pujotella* ja *risteillä* -verbien erilaista liikettä ilmaisevia esimerkkejä voi ryhmitellä taulukon 1 tapaan.

Liikkeen taso	Konkreettinen taso		Abstraktinen taso	
	Objektiivinen liike ”toiminta”	Subjektiiivinen liike ”sijainti”	Objektiivinen liike ”toiminta”	Subjektiiivinen liike ”sijainti”
<i>Kierrellä</i>	<i>Hyökkääjä kiertelee maalin edessä.</i>	<i>Hiihtoreitti kiertelee metsässä.</i>	<i>Syytetty on kierrellyt aiheita.</i>	<i>Kerronta kiertelee tiedetekstin ja pakinan välimaastossa.</i>
<i>Pujotella</i>	<i>Palander pujottelee radalla.</i>	<i>Tie pujottelee kuusten lomassa.</i>	<i>Pekka pujottelee TV-kanavilla.</i>	<i>Kirjan juoni pujottelee nuoruuden läpi.</i>
<i>Risteillä</i>	<i>Laiva risteilee Saimaalla.</i>	<i>Metsässä risteilee pieniä polkuja.</i>	<i>Eduskunnassa risteilee selvitysvaatimuksia.</i>	<i>Eläinten ja puiden välillä risteilee monimutkainen vuorovaikutusverkosto.</i>

Taulukko 1.

Liikeverbien luokittelu konkreettisen ja abstraktisen tason objektiiviseen ja subjektiiiviseen liikkeeseen.

Kognitiivisen kieliopin tavanomaiseen ryhmittelymalliin verrattuna uutta on oma abstraktisen tason subjektiiivisen liikkeen kategoria. Tämänäyttöinen luokittelu erottaa toisistaan liikeverbien abstraktisella tasolla ilmenevät, muu-
tosta tai muuta toimintaa kuin liikettä ilmaisevat lauseet ja abstraktista sijaintia ilmaisevat lauseet. Abstraktisen tason lauseiden ryhmittely vastaa siten paremmin konkreettisen tason objektiivisen ja subjektiiivisen liikkeen pääjako-
koa. Kuitenkin myös tässä luokitusmallissa on ongelmallisia rajatapauksia siinä missä perinteisemmässäkin tavassa. Tällaisia ovat esimerkit (7a) ja (7b).

- (7a) *Eikä yleensääkään kerrottu tästä sosiaalisesta verkosta, missä opettaja joutuu koko ajan puikkelehtimaan.*
- (7b) *Heikin poistumisen jälkeen olemme eläneet surullisissa tunnelmissa. Olemme menettäneet poikamme täysin odottamattomalla tavalla. Mieleemme on vallannut syvä murhe. Monet kysymykset ovat risteilleet ajatuksissamme. Miksi ihmisen elämän pitää päättyä näin traagisella tavalla? Katkeruuskin on tahtonut hiipiä mieliimme.*

Esimerkiksi lauseen (7a) voi ensinnäkin tulkita abstraktisen tason subjektiivisen liikkeen tapaukseksi, jolloin se viittaa muuttujan virtuaaliseen sijaitsemiseen kiintopistettä edustavassa abstraktisessa, sosiaalista suhteista muodostuvassa lokaatiossa. Esimerkki voidaan kuitenkin nähdä myös abstraktisen tason objektiiviseksi liikkeeksi, jolloin se viittaisi opettajan toimimiseen sosiaalisessa verkostossa. Vastaavanlainen rajatapaus on esimerkki (7b), jonka voi katsoa edustavan abstraktisen tason subjektiivista liikettä, jos sen tulkitsee siten, että kyse on kysymysten virtuaalisesta, staattisesta sijainnista ajatuksissa. Nähdäkseni tämänkin esimerkin voi kuitenkin luontevammin tulkita abstraktisen tason objektiiviseksi liikkeeksi, aktiiviseksi toiminnaksi: esimerkin poikkeuksellinen asiointi ja laajempi konteksti ohjaavat hahmottamaan verbin merkitykseksi erilaisten kysymysten aktiivisen pohtimisen. Esimerkin (7b) luokittelamisen problematiikka ei siis liity niinkään itse liikeverbien semanttiseen luokittelutapaan, vaan pikemminkin sen ratkaisemiseen, millaisena asiointilana ajattelu ymmärretään. Ajatteluun voidaan viitata lukuisilla verbeillä ja konstruktioilla, jotka muodostavat semanttisen jatkumon aina intensiivisestä ponnistelusta (esim. *Pekka pohti kysymystä*) jonkin seikan lähes staattiseen mielessä sijaitsemiseen asti (esim. *Kysymys oli Pekan mielessä*). Luokiteltaessa epäsuoran reitin verbin tyyppiä silloin, kun verbillä viitataan ajattelun asiointilaan, joudutaan siten ottamaan kantaa siihen, mihin kohtaan ajattelun kielentämisen jatkumoa ilmaus sijoittuu. Tämä näkyy valintana abstraktisen tason objektiivisen ja subjektiivisen liikkeen välillä. Yhtä kaikki, liikeverbin käyttö kielenulkoisen todellisuuden staattisten asiointilojen kielentämiseen ilmentää ihmisen luontaista taipumusta dynaamiseen käsitteistämiseen (Talmy 2000: 101).

4. Päätäntö

Tässä katsauksessa olen tarkastellut liikeverbien kuvaamien asiointilojen luokittelua kognitiivisen semantiikan näkökulmasta. Tavoitteenani on ollut osoittaa, että taajaan käytetty tapa jakaa liikkeen ilmaukset kolmeen päätyyppiin – objektiiviseen, abstraktiseen ja subjektiiviseen liikkeeseen – ei luontevasti luokittelu sellaisia fiktiivisen liikkeen ilmauksia, jotka kuvaavat jossakin abstraktisessa domaanissa ”sijaitsevia” olioita, kuten esimerkiksi lauseessa *Kuunnelman juoni mutkittellee läpi sota-ajan*. Hahmottelemassani luokitusmallissa yksi ja sama liikeverbi voi ilmaista neljään eri päätyyppiin sijoitettavaa liikettä: 1) konkreettisen tason objektiivista liikettä, 2) konkreettisen tason subjektiivista liikettä, 3) abstraktisen tason objektiivista liikettä ja vielä 4) abstraktisen tason subjektiivista liikettä. Abstraktisen tason subjektiivisen

liikkeen erottamisella on myös laajempaa merkitystä verbisemantiikalle, sillä se rikastuttaa liikkeen ilmausten kategorisointia ja siten tarjoaa välineitä systemaattisempaan analyysiin.

Kirjallisuus

- KS = Kielitoimiston sanakirja. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisu 132. Helsinki: Kotimaisten kielten tutkimuskeskus ja Kielikone Oy. 2004.
- Langacker, Ronald W. 1987: *Foundations of Cognitive Grammar I. Theoretical Prerequisites*. Stanford University Press, Stanford.
- Langacker, Ronald W. 1990: *Concept, Image, and Symbol. The Cognitive Basis of Grammar. Cognitive Linguistics Research 1*. Mouton de Gruyter, Berlin – New York.
- Leino, Pentti 1993: Polysemia – kielen moniselitteisyys. Suomen kielen kognitiivista kielioppia 1. *Kieli 7*. Helsingin yliopiston suomen kielen laitos, Helsinki.
- Matlock, Teenie 2004: Fictive motion as cognitive simulation. *Memory & Cognition* 32: 1389–1400.
- Sivonen, Jari 2005: Mutkia matkassa. Nykysuomen epäsuoraa reittiä ilmaisevien verbien kognitiivista semantiikkaa. SKST 1017. SKS, Helsinki.
- Talmy, Leonard 2000: *Toward a Cognitive Semantics. Volume I. Concept Structuring Systems*. MIT Press, Cambridge, MA.

*

There is an interesting plot meandering in the story A review of semantic types of motion verbs

This paper addresses the semantic classification of verbs of motion within a cognitive semantic framework. In cognitive semantics, verbal motion expressions are often divided into three elementary groups, namely objective (e.g. *A boy is running in the yard*), abstract (e.g. *The milk is about to go sour*) and subjective motion (e.g. *A fence runs from plateau to valley*). The first type refers to what is normally understood as motion, a concrete movement of some entity through 3-dimensional space, whereas the others refer to situations where nothing actually moves regardless of the verb of motion. In this paper, it is suggested that earlier classifications may have overlooked

one productive type of subjective motion. In examples of this sort, a static but non-concrete appearance of an entity is conceived as subjective motion. Example (1) illustrates this kind of usage.

- (1) *Tarina-ssa kiertele-e mielenkiintoinen juoni.*
story-INE circle-3SG interesting[NOM] plot[NOM]
'There is an interesting plot meandering in the story.'

Example (1) differs from the commonly analyzed instances of subjective motion (*The road goes from San Diego to Mexico*) because the Trajector's (*plot*) referent is not a visible entity as such (compared with, for example, a road). Thus, it can only be imagined as existing in an abstract Landmark (the story) and, in addition, having a "shape" characterized by the verb of motion. Thereby the example represents an abstract kind subjective motion, where the shape of an entity is seen through motion, but moreover, the whole domain of the referred state of affairs is non-concrete. The postulate of abstract type of subjective motion contributes to the classification of motion expressions in general. This paper demonstrates that the traditional dichotomy of motion verbs can be further elaborated if we acknowledge that both domains (concrete and abstract) include objective (dynamic) and subjective (static) motion expressions. Consequently, a verb of motion can be used to express four basic meaning types: i) objective motion in concrete domain; ii) subjective motion in concrete domain; iii) objective motion in abstract domain; and iv) subjective motion in abstract domain.

JARI SIVONEN